

Energimarknadsinspektionen
diariet@ei.se

Komplettering i ärende enl dnr 2021-10337, ansökan om förlängd koncession för en 36 kV ledning mellan transformatorstation vid Borgivk och vinkelpunkt vid Stubbskär, Grums kommun, Värmlands län

Ei har begärt att Ellevio ska komplettera rubricerat ärende. Ei:s begäran samt Ellevios kompletteringar följer enligt nedan.

Ei:s begäran om komplettering

Teknisk information

För att kunna bedöma lämpligheten för ledningens utformning behöver ni inkomma med följande information.

- I MKB:n anges två olika uppgifter om ledningens längd. Ni behöver förtydliga vilken längd ledningen har.
- Ange uppgift om ledningens spannlängd.
- Ni har i MKB:n angett överföringskapacitet som 324-229 A, vi behöver att överföringskapacitet anges som MW eller MVA, detta bland annat för att kunna jämföras med effektbehovet (vilket uttrycks i MW).
- Det framgår inte tydligt i ansökan utifrån genomförd beräkning av magnetfält om ni har räknat på kumulativa värden. Ni behöver förtydliga om magnetsfältsvärdena även inkluderar den parallella ledningen.

Ellevios komplettering

Teknisk information

Ledningens längd är ca 9,8 km.

Spannlängden varierar beroende på topografin men är i snitt ca 200 meter, Ellevio anser att detta är en onödig kompletteringsbegäran.

Ledningens överföringskapacitet är 13MW effektbehovet vid normaldrift är 3,5 MW.

Magnetfältberäkningen har baserats på kumulativa värden, se även att grafen är asymmetrisk i MKB:n. I figurtexten (figur 4) har dock ett skrivfel smugits in, där det står ledning L43, ML35 ska det stå, grafen och angivelserna vid respektive bostad enligt tabell 2 är dock korrekt.

Ei:s begäran om komplettering*Samråd*

Ansökan behöver kompletteras med uppgift om samrådsretsens avgränsning. Ange avståndet i meter från ledningen.

Ellevios komplettering*Samråd*

Ellevio har utgått från en 100 metersbuffert om ledningen under samrådet. Det är de fastigheter inom 100 meter som Ellevio anser ser i detta ärende kan antas beröras av ärendet.

Ei:s begäran om komplettering*Naturmiljö*

- Vilken stolptyp (material) används i känsliga vattenmiljöer idag, och vilken stolptyp kommer ni använda om det vid underhåll eller reparation behöver placeras stolpar i känsliga vattenmiljöer? Om ni planerar att använda impregnerat trä i sådana miljöer behöver ni beskriva vilken påverkan det kan få.
- I MKB:n står det endast att ni har beaktat ytvattenförekomster. Ni behöver ange om ni även har beaktat påverkan på miljö kvalitetsnormer för grundvattenförekomster.

Ellevios komplettering*Naturmiljö*

Begreppet ”känsliga vattenmiljöer” är otydligt formulerat och kan tolkas brett varför svaret på er begäran blir i enlighet hur Ellevio tolkar er fråga/begreppet känsliga vattenmiljöer.

Ledningen är i huvudsak uppförd i kreosotimpregnerade stolpar då Ellevio historiskt valt att bygga luftledningar på det viset.

Under vårvintern 2022 har Ellevio dock i ett nytt inriktningsbeslut och som ett steg i Ellevios arbetsmiljöarbete, valt att fasa ut användandet av kreosot. Ellevio kommer i stället att i huvudsak använda på marknaden tillgängliga kopparsaltsimpregnerade alternativ med förstärkt urlakningsskydd. Impregneringsmedlet, kopparsalt utan förstärkt urlakningsskydd, är det som används i trallvirke vid exempelvis verandabyggen.

Det finns ett fåtal tillgängliga varianter på marknaden vad gäller dessa ”saltstolpar” med förstärkt urlakningsskydd och Ellevio har haft särskild kontakt med en leverantör, Rundvirke Poles (RVP). RVP sedan en tid tillbaka utvecklat och tagit fram ett alternativ till den traditionella salt och kreosotstolpen. Stolpen i fråga är en kopparsaltsimpregnerad stolpe som vidare förseglats med en efterföljande behandling med mineral- och vegetabilisk olja. I tester i accelererade

klimatammare visar denna nya stolpe, kallad RVP-Repellent på en urlakning om ca 7,5 gånger mindre än en vanlig saltstolpe¹. Ellevio binder sig dock inte till denna leverantör då Ellevio ständigt övervakar marknaden efter snarlika alternativ.

Med hänvisning till ovan och denna låga urlakning av kopparsalter finns det inte skäl till att använda annat material i exempelvis våtmarker och grundvattenmagasin, som inte utgör vattentäkter/vattenskyddsområde. I blötare mark brukar trästolpar generellt vara att föredra då de normalt sett har det minsta behovet av fundament och fysiska ingrepp i exempelvis våtmarker. Därutöver har trästolpar även en klar fördel LCA- och i samhällsekonomiskt perspektiv jämfört t.ex. stål eller komposit.

Trots detta sätter Ellevio som extra försiktighetsåtgärd inte upp impregnerade trästolpar inom vattenskyddsområden, dvs områden som används som vattentäkt, och som därmed bedöms utgöra känsligare områden. Impregnerade trästolpar sätts inte heller upp närmare än 50 m från enskilda vattentäkter (vattenbrunnar).

Ellevio har inte framfört ett fördjupat resonemang kring påverkan på MKN för grundvatten i MKB:n då Ellevio inte ser att MKN för grundvatten påverkas. För att MKN för grundvatten ska påverkas behöver antingen grundvattennivån eller kvaliteten på densamma påverkas (mätbart). Ellevio bedömer inte att fortsatt drift av denna ledning eller underhållet av den samma kan leda till att sådan påverkan på MKN för grundvatten sker.

Ei:s begäran om komplettering

Arter

- Om ni inte haft kontakt med lokala/regional ornitologisk förening/person med lokalkännedom behöver ni hämta in deras kunskap om fågellivet i området. Om ni haft en sådan kontakt behöver ni beskriva vad som framkom.
- Ni behöver ange om det inom utredningsområdet för aktuell ledning finns skyddsklassade övriga arter (andra än fåglar) som riskerar att påverkas negativt av aktuell ledning. Det är även viktigt att ni tar ställning till behovet av eventuella skydds- och/eller hänsynsåtgärder baserat på den informationen som inhämtats.

Ellevios komplettering

Ellevio har inte tagit kontakt med lokal ornitologisk förening i samband med framtagandet av ansökan. Ellevio bedömde att så inte var nödvändigt i och med att ledningen i fråga är en befintlig ledning, vilken inte sträcker sig genom några för fågellivet särskilt värdefulla miljöer. I och med att ledningen är en befintlig ledning kommer heller inga nya biotoper eller eventuella boträd påverkas. Därtill är risk för strömgenomgång är ytterst osannolik eller snarare helt orimlig i och med

¹ (SLU, Report nr. 2018-06-00: Leachability of copper from timber treated with Wolmanit CX 8 WB and water-repellent oil)

ledningstyp/konstruktion² & ³. Antalet inrapporterade kollisionbenägna arter längs denna ledning är inga/få⁴. Ledningssträckningen korsar inte någon sedan tidigare orörd plats med känt fågelstråk eller fågelrik sjö⁵. Ledingen sträcker sig i huvudsak under trädtopphöjd, enbart kortare delsträckor korsar öppnare marktyper vilket även det bidrar till att risken för kollisioner generellt sett längs denna ledning är mycket låg.

I samband med samrådet har heller ej Länsstyrelsen i Värmlands län eller Grums kommun påtalat att det är nödvändigt att utreda detta vidare eller påpekat att området skulle vara särskilt känsligt i ornitologisk mening. Ellevio anser att berörd Länsstyrelse borde kunna anses ha lokal expertis nog i frågan.

Ellevio 2018, jämte ett antal andra regionnätbolag inkluderat Svk utförde en heltäckande GIS-analys på det svenska elnätet vad gäller påträffade fynd av ringmärkta döda fåglar. Naturhistoriska riksmuseet tillhandahöll då bolagen med data från ringmärkningscentralen, denna data utgjordes av påträffade döda ringmärkta fåglar registrerade mellan åren 1990-2017. Datat utgjordes bland annat av följande information: *Koordinat/ noggrannhetsangivelse, datum, art, dödsorsak*. Ellevio har i denna analys först och främst konstaterat att eventuell eldödsproblematik helt eller i huvudsak hör lokalnätet till, men att viss kollisionsproblematik kan förekomma på vissa håll i regionnätet. Längs för detta ärende aktuell ledning har inga incidenter rapporterats av ringmärkningscentralen.

Påverkan på fågellivet från befintlig ledning bedöms sammantaget vara obetydlig. Fortsatt tillstånd, drift och underhåll för denna befintliga ledning bedöms ej medföra påverkan på GYBS, lokalt, regionalt eller nationellt för någon art.

Sammantaget bedömer Ellevio att inte det finns en känd problematik kring aktuell ledning, eller tecken på att så skulle vara fallet vad gäller påverkan på fågel, och anser att frågan inte behöver utredas vidare.

Övriga arter:

Som framgår på sidan 22 i MKB:n har inga andra skyddsklassade arter rapporterats inom befintlig ledningsgata varför heller inga ställningstaganden till skyddsåtgärder till detta studerats i detta läge. I normaldrift har ledningen ingen negativ påverkan på eventuell skyddsvärd markflora. Rövning och omfattande underhållsåtgärder samråds enl 12 kap 6 § med berörd Länsstyrelse. Skulle det i samband med detta 12:6 samråd uppstå behov av vidare skyddsåtgärder förs den diskussionen med berörd tillsynsmyndighet vid givet tillfälle.

² Bern convention, Recommendation No. 110, 2004, ledningen har med råge ett fasavstånd överstigande vad som rekommenderas i Bernkonventionen.

³ Kraftledningars påverkan på fåglar – En syntesrapport, Rickard Ottvall & Martin Green, 2020.

⁴ Inom befintlig ledningsgata har inga kollisionskänsliga arter rapporterats i Artdataportalen, utanför ledningsgatan har en gråhäger (LC) har rapporterats vid Dammängarna och ett fåtal tranor (LC) har observerats vid Södervik, i absoluta utkanten av utsökt buffert.

⁵ Utrett av för uppdraget drivande och sakfrågekunnig konsult.

Ei:s begäran om komplettering

Karta

I koncessionskartan som bifogats ansökan är inte ledningens sträck anpassad till kartans skala och det framgår inte var i Sverige ledningen är lokaliserad. Ni behöver därför komplettera med en uppdaterad version av kartan, skala 1:50 000, där det framgår mer precist var sträckningen går och där det tydligt framgår var i Sverige ledningen är belägen.

Ellevios komplettering

Ny koncessionskarta bifogas.

Med vänliga hälsningar

Miljö- och Tillståndssamordnare Ellevio AB